

Ólavsøkuframsýningin í Smiðjuni í Lítluvík:

Hjúkla um tað for-fedrarnir skaptu

Áhugavert, fjølbroytt og alt annað enn keðiligt!

Tað vóru tankar mínar samdir um eftir at hava sæð árliga Ólavsøkuframsýningina í Smiðjuni í Lítluvík. Eins og undanfarna árin var tað Føroya Fornminnisavni, sum skipaði fyri. Hesa ferðina høvdu teir valt at viðgera »Hús og umhvørvi« í Føroyum, sum enn er varðveitt frá gamlari tíð.

Eitt heppið val. Tí hvat er meira apropo, nú ein meiriluti av borgarunum í Havn júst í hesum ári hevur vunnið stríðið um at varðveita tey gomlu húsini við Tinghúsvegin, Sloans og Heinesens hús!

Framsýningin í Lítluvík var lætt at ganga í gjøgnum. Hon var avgjørt ikki keðilig. Oftani himprast fólk at fara á »museum«, tí tað er so turt og keðiligt.

Her hava fyrireikarnir tó dugað at fanga áhugan hjá okkum vanligu borgarum, sum í tí dagliga ikki geva okkum so nógv far um tey virði, ið vit eiga í tí gamla, sum enn er varðveitt.

Við myndum og teksti varð víst og greitt frá, hvørjar dýrgripir færoyingar enn eiga í teimum gomlu húsunum kring oyggjarnar. Víst varð á, at tað eru bæði einstaklingar, feløg, stovnar og kommunur, sum í dag taka stig til at varðveita gomlu hús og umhvørvið rundan um.

Hóast nógv er gjørt, so liggur enn nógv á láni. Vanliga hugsar ein ikki so nógv um sjálvt umhvørvið, men ein hevur meira sjálvar teir gomlu bygningarnar í hugnum. Við at taka umhvørvið við, hevur Fornminnisavnið tikið ein tætt upp, sum ikki minst okkara myndugleikar kring oyggjarnar eiga at geva ans.

Vegir, útgrevstir og bygging av ymsum slag beina fyri tí upprunliga umhvørvinum og eftir standa eini gomul hús millum breiðar asfaltraðar vegir og stór og greiflig betonghús. Hver dugur er í at varðveita tað gamla, tá upprunliga umhvørvið verður neyðtikið av asfalti og betongi.

Framsýningin er sera fjølbroytt. Sjálvt um eitt og sama evni verður viðgjørt, so gevst tú ikki á hálvári leið. Tú fylgir eins og í eini spennandi søgu myndunum og tekstinum frá byrjan til enda.

Myndirnar eru avbera góðar. Tær eru settar upp í nógvum ymsum stæddum og í ymsum litum. Tað er danin, Ole Wich, sum hevur staðið fyri hesum partinum av arbeiðinum.

Alt gott at siga um myndirnar hjá Ola Wich. Men ikki

endiliga fyri at spæla uppá teir tjóðskaparligu streingirnar, so haldi eg tó, at tað er lægt, at færoyskir fotografar ikki sleppa at royna seg í einum so færoyskum evni, sum at taka myndir av gomlum húsnum ymsa staðni í landinum.

Ella eiga vit ongar so frægar fotografar! Haldi meg hava sæð nógv gott frá færoyskum fotografum gjøgnum árin.

Teksturin er við til at geva framsýningini sín rætta dóm. Haldi meg kenna aftur lætta, stutta og beinrakna skrivindaháttin hjá Bárá Jákupssyni, ið so avgjørt hevur rós uppiborið. Hann hevur givið myndunum tað rætta flogið við bert at seta nakrar fáar setningar saman. Gott færoysk málbrúk eftir mínum tykki!

Teksturin er skrivaður uppá maskinu og síðani avmyndaður á svarta grund og vaksin upp, so hann sæst betur.

Smiðjan! Ja, hendan gamla smiðjan er einastandandi góð at hysa tilik- um framsýningum. So har munnu oyri ella krónur, sum skattaborgarnir í Havn hava latið til umvæling og nýgð, vera latnar á rætta stað.

Sjálv framsýningin er klistrað uppá finérplátur, sum eru lættar at flyta, hvar tað nú skal vera. Endamálið er tað frálíka, at framsýningin uttan nakað stríð kann ferðast kring oyggjarnar ella út um landamark. Tey gomlu og brekaðu kring byggdirnar hava tí mogleikan at siggja hesar framsýningar.

Undanfarna framsýningar um »Ulla«, »Børna«, »Kvinnuna«, »Fuglaveiði« og »Nólsoyar Páll« eru allar til taks. Nakrar av teimum eru úti um oyggjarnar, aðrar í

onkrum av grannalondunum.

Men vit eru í sparitíðum... krepputíðum vil onkur heldur siga. Og hann spyr kanska, um vit hava ráð til at brúka allan henda peningin til at varðveita tilikt gamalt.

Eg loyvi mær at venda spurninginum: »Hava vit ráð at lata vera? Hava vit bert tað eina fyri eygað: eirindarleysa profittjagstran og materialismu, so verður svarið helst, at vit hava ikki ráð at brúka pening til varðveiting av »deyðum« lutum.

Kortini byggja vit stórar og kostnaðarmiklar mentanarborgir. Hava júst fingið stórt bókasavn, byggja útvarpshús og skulu hava norðurlanda hús.

Hóast vit innan hesar karmar skulu varðveita gomlu færoysku mentanina og halda hana livandi fyri komandi ættarlið, so er tað kortini uttan fyri betongmúrarnar — úti á byggunum — at vit finna tey veruligu mentanarvirðini.

Lat okkum ikki gloyma at kjúkla um tað, sum forfedrar okkara skaptu og varðveittu til eftirkomararnar. Føroya Fornminnisavni og tey, sum har arbeiða, eru við til at bera hendan arvviðari og minna okkum á, hvussu virðismikil hann er.

Hann kann fara fyri skeytið — eru vit ikki vaknir. Takk til Fornminnisavnið fyri eina væl tilrættað framsýning.

jan.

dagbókin

Læknavaktirnar

Tórshavn: Andor Ellefsen tlf. 12233
Eysturoyggj: Poul Johs. í Horni, tlf. 44038
Norðoyggjar: Steingrímur Weihe, tlf. 55300
Suðuroyggj (norður): tlf. 71560
Suðuroyggj (suður): Tlf. 73030

Vágur: Bjarni Bæk kl. 11, altargongd
Sandoyar prestagjaldingur talvan, til frama fyri donsku sjómansmissi-ónina.

Norea Radio

Danmark
Millumbylgja 205 m (1466 kHz) kl. 21.15—21.30.

Mánadagin 11.: »Se op mod himmelen!« Bent Nielsen, bibliuskulælari í Børkop, luttekur. Poul Lykke Nielsen syngur.

Týsdagin 12.: »Nytter det at bede?« Fjorði partur av bibliuskulánum um Jesu líknisi. Karl Riis, bibliuskulælari, leggur til rættis.

Hans Kofoed-Nielsen syngur.

Norskar sendingar eru hvønn dag kl. 16.05 á stuttbylgju 31 m (9,6 mHz) og kl. 17.05 á stuttbylgju 25 m (11,8 mHz).

Tannlæknavaktin, Tórshavn

Bráðfengishjálpið fæst í dag og morgin kl. 13—14. Tlf. 14544.

Gudstænastur

Vesturkirkjan: Lisbeth Michelsen

Kirkjubøur: Kjartan Mørkøre kl. 12

Kaldbak: Hans J. Joensen, altargongd

Kvivik: Jákup Magnusen

Norðskáli: Petur M. Rasmussen

Glyvur: Jákup Kass kl. 16

Klaksvik: Niels P. Daniel- sen, altargongd

Svinoy: Ejvind Vilhelm, altargongd

Kirkja: S.J. Joensen, altargongd

Skopun: H. Fossing kl. 12 altargongd.

Sandur: H. Fossing kl. 16

Skálavík: Lestur kl. 12

Húsavík: H. Fossing kl. 19

Sandvík: Elsa Funding, altargongd

Tvøroyri: Johan Weihe

Porkeri: Elsa Funding kl. 18, altargongd

Hov: Bjarni Bæk kl. 19 altargongd

Brúðleyp

Í dag giftast í Havnar kirkju Jacobina (Bigga) Toftum og Árni Petersen. Brúðleypsadr. Havnar Klubbi.

Evangeliska røddin

Hoyrist hvørt mánakvöld kl. 22.30 á færoyskum frá Monte Carlo, millumbylgja 205 m (1466 kHz).

Orð krossins

Hoyrist hvørt mánakvöld kl. 23.15 á íslenskum frá Monte Carlo, millumbylgja 205 m (1466 kHz).

Skeið í kristnikunnleika

Fróðskaparsetur Føroya skipar fyri skeiði í kristnikunnleika á Felagsskúlanum á Oyrbakka. Skeiðið er ætlað lærarum við fólkskúlan, men eisini onnur áhugaði kunnu luttaka.

Evni: Martin Luther, við høvuðsdenti á kristindómsuppfatan hansara.

Skeiðið varar 45 tímar og verður hildið lutvíst sum fyrirestrar, lutvíst sum samrøða um skrift, sum luttakararnir gjøgnumganga.

Byrjað verður týsdagin 7. okt. 1980 kl. 17.00.

Lærari: Petur M. Rasmussen.

Fráboðan um luttøku verður send Fróðskaparsetrinum í seinasta lagi 25. august 1980.

Fróðskaparsetur Føroya
Debesartreð — Tórshavn
tlf. 15302